[2022] 18 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 110

ਰਮੇਸ਼

ਬਨਾਮ

ਕਰਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ

(2022 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6365)

ਸਤੰਬਰ 16, 2022

[ਐਮ.ਆਰ. ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਮੁਰਾਰੀ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ 1988: ਧਾਰਾ 166 – ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦਾਅਵੇਦਾਰ, ਇੱਕ ਜਲ ਸੈਨਾ ਵਪਾਰੀ ਸੀ ਅਤੇ 1000 ਡਾਲਰ ਕਮਾ ਰਿਹਾ ਸੀ - ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਹਨ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕੋਹਣੀ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਸੱਜੇ ਉੱਪਰਲੇ ਅੰਗ ਨੂੰ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ ਉਸਨੂੰ ਪੰਜ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣੇ ਪਏ ਸਨ - ਐਮਏਸੀਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਤਹਿਤ 1,02,00,000/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ - ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕੁੱਲ 6,68,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ - ਸਿਰਫ ਵਾਧੇ ਲਈ ਅਪੀਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ 14,82,000 ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦਾ ਸੱਜਾ ਹੱਥ ਕੋਹਣੀ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਦੀ 70% ਅਪੰਗਤਾ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਕੁਝ ਕਮਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮਰਚੈਂਟ ਨੇਵੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਨੌਕਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ - ਇਸ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਅਪੀਲ – ਆਯੋਜਿਤ: ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਅਜੇ ਵੀ ਕੁਝ ਕਮਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਮਰਚੈਂਟ ਨੇਵੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇਗਾ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਰਚੈਂਟ ਨੇਵੀ ਵਿੱਚ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੌਕਰੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ - ਉਕਤ ਟਿੱਪਣੀ ਬਿਲਕੁਲ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਧਾਰ ਦੇ ਹੈ - ਇਸ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ - ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਬਾਕੀ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਮਹੀਨੇ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ - ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 30,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਆਮਦਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 25,000/- ਰੁਪਏ ਸਿਰਫ ਦਰਦ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਸਦਮਾ, ਅਤੇ ਦੁੱਖ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਕੋਹਣੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਸੱਜਾ ਹੱਥ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਉਸਦਾ ਪੰਜ ਵਾਰ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਪੰਜ ਆਪਰੇਸ਼ਨਾਂ, ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਅਤੇ ਦੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਦਰਦ, ਸਦਮੇ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਦੇ ਸਿਰ ਹੇਠ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ 25,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਹੇਠਲੇ ਪਾਸੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ

ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤ, ਦਰਦ, ਸਦਮੇ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਲਈ 4,00,000/- ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਗਏ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ

ਆਯੋਜਿਤ: 1. ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਆਮਦਨ ਦੇ ਘਾਟੇ ਨੂੰ 18,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮਰਚੈਂਟ ਨੇਵੀ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸਦੀ ਤਨਖਾਹ 1000 ਡਾਲਰ ਸੀ। ਕੋਹਣੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਉਸ ਦਾ ਸੱਜਾ ਹੱਥ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੱਜੀ ਬਾਂਹ ਵਿੱਚ 70% ਅਪੰਗਤਾ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਅਜੇ ਵੀ ਕੁਝ ਕਮਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਮਰਚੈਂਟ ਨੇਵੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇਗਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਰਚੈਂਟ ਨੇਵੀ 'ਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਸਾਲ 'ਚ 6 ਮਹੀਨੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਬਿਲਕੁਲ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਧਾਰ ਦੇ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਬਾਕੀ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 30,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਆਮਦਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਕੁੱਲ ਘਾਟਾ 57,60,000/- ਰੁਪਏ (30000x12x16) ਆਉਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 5] [113-ਡੀ-ਐੱਫ]

2. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਿਰਫ ਦਰਦ, ਸਦਮਾ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਲਈ 25,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਕੋਹਣੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਸੱਜਾ ਹੱਥ ਕੱਟਿਆ ਗਿਆ ਸੀ. ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਉਸਦਾ ਪੰਜ ਵਾਰ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਰੋਹਤਕ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੈਪੁਰ ਗੋਲਡਨ ਹਸਪਤਾਲ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ 03.01.1997 ਤੋਂ 21.01.1997 ਤੱਕ ਦਾਖਲ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਲਈ, ਪੰਜ ਆਪਰੇਸ਼ਨਾਂ, ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਅਤੇ ਦੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਦਰਦ, ਸਦਮੇ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਦੇ ਸਿਰ ਹੇਠ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ 25,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਹੇਠਲੇ ਪਾਸੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦਰਦ, ਸਦਮੇ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 4,00,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸੋਧਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 5.1][113-ਜੀ-ਐੱਚ; 114-ਏ-ਬੀ]

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2022 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6365

2002 ਦੇ ਐਫ.ਏ.ਓ ਨੰਬਰ 83 ਵਿੱਚ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 16.07.2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ।

ਆਦਿੱਤਿਆ ਵਸ਼ਿਸ਼ਟ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੀਲਮ ਸਿੰਘ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਾਕਸ਼ੀ ਮਿੱਤਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਐਮ.ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.

1. ਇੱਥੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਨਾਮ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਜੋਖਮ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ 'ਤੇ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

2. ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 2002 ਦੇ ਐਫਏਓ ਨੰਬਰ 83 ਵਿੱਚ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ 16.07.2019 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ- ਜ਼ਖਮੀ - ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਉਕਤ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਵਧਾ ਕੇ ਸਿਰਫ 14,82,000/- ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਅਸਲ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

3. 02.01.1997 ਨੂੰ ਵਾਪਰੇ ਇੱਕ ਵਾਹਨ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ - ਅਸਲ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਕਈ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ। ਕੋਹਣੀ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਸੱਜੇ ਉੱਪਰਲੇ ਅੰਗ ਨੂੰ ਉੱਪਰੀ ਬਾਂਹ ਦੇ ਉੱਪਰਲੇ ਹਿੱਸੇ /ਤੀਜੇ ਪਾਸੇ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਜ਼ਖਮੀ - ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਪੰਜ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣੇ ਪਏ। ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਰਚੈਂਟ ਨੇਵੀ ਵਿੱਚ ਤਨਖਾਹ ਵਜੋਂ 1000 ਡਾਲਰ ਮਿਲ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਬੈਲਜੀਅਮ ਵਿੱਚ ਮੁਫਤ ਭੋਜਨ, ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਮੁਫਤ ਹਵਾਈ ਟਿਕਟ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮੋਟਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ "ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ") ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ 1,02,00,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਦਵਾਈ, ਇਲਾਜ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੁਰਾਕ, ਦਰਦ, ਸਦਮਾ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਤਹਿਤ ਕੁੱਲ 6,68,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦਨ 3,500/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ। ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ 6,68,000/- ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 14,82,000/- ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਬੈਲਜੀਅਮ ਦੀ ਮਰਚੈਂਟ ਨੇਵੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦਨ 36,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਮੰਨੀ ਹੈ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਦੇ ਘਾਟੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ

ਮਰਚੈਂਟ ਨੇਵੀ ਵਿੱਚ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੌਕਰੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ 70% ਅਪੰਗਤਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦਰਦ ਅਤੇ ਤਕਲੀਫ ਲਈ 25,000 ਰੁਪਏ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੁਰਾਕ ਲਈ 10,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ 5,000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੱਕ 7.5% ਸਾਲਾਨਾ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਕੁੱਲ 14,82,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

3.1 ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਸਿਰਫ 14,82,000/- ਰੁਪਏ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਸਲ ਦਾਅਵੇਦਾਰ - ਜ਼ਖਮੀ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

4. ਅਸੀਂ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

5. ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਆਮਦਨ ਦੇ ਘਾਟੇ ਨੂੰ 18,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮਰਚੈਂਟ ਨੇਵੀ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸਦੀ ਤਨਖਾਹ 1000 ਡਾਲਰ ਸੀ। ਕੋਹਣੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਉਸ ਦਾ ਸੱਜਾ ਹੱਥ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੱਜੀ ਬਾਂਹ ਵਿੱਚ 70% ਅਪੰਗਤਾ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਅਜੇ ਵੀ ਕੁਝ ਕਮਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਮਰਚੈਂਟ ਨੇਵੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਰਚੈਂਟ ਨੇਵੀ 'ਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਸਾਲ 'ਚ 6 ਮਹੀਨੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਬਿਲਕੁਲ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਧਾਰ ਦੇ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਬਾਕੀ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 30,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਆਮਦਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਕੁੱਲ ਘਾਟਾ 57,60,000/- ਰੁਪਏ (30000x12x16) ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

5.1 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਿਰਫ ਦਰਦ, ਸਦਮੇ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਲਈ 25,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਕੋਹਣੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਸੱਜਾ ਹੱਥ ਕੱਟਿਆ ਗਿਆ ਸੀ. ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਉਸਦਾ ਪੰਜ ਵਾਰ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਰੋਹਤਕ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੈਪੁਰ ਗੋਲਡਨ ਹਸਪਤਾਲ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ

ਉਹ 03.01.1997 ਤੋਂ 21.01.1997 ਤੱਕ ਦਾਖਲ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਲਈ, ਪੰਜ ਆਪਰੇਸ਼ਨਾਂ, ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਦਰਦ, ਸਦਮੇ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਦੇ ਸਿਰ ਹੇਠ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ 25,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਹੇਠਲੇ ਪਾਸੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦਰਦ, ਸਦਮੇ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 4,00,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸੋਧਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ।

6. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ - ਜ਼ਖਮੀ - ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੱਕ 7.5% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁੱਲ 62,35,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

7. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵਧੀ ਹੋਈ ਰਕਮ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅੱਜ ਤੋਂ ਅੱਠ ਹਫਤਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਦਵਾਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਅਸਲ ਦਾਅਵੇਦਾਰ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਖਾਤਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਚੈੱਕ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਖ਼ਰਚਾ ਨਹੀਂ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ ਅਤੇ ਅਨੁਰਾਗ ਭਾਸਕਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

(ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ: ਇਰਮ ਜਾਨ, ਐਲਸੀਆਰਏ)

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Yadwinder Singh
Enrl. No. P/956/2016